

75-årsjubileet av FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna

Åtaganden i samband med 75-årsjubileet

Finlands regerings åtagande

28 November 2023

Finland har förbundit sig att främja mänskliga rättigheter och denna förbindelse är orubblig. Finland lägger fram detta åtagande inför Förenta nationerna för att uppmärksamma att FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter fyller 75 år. Åtagandet ger riktlinjer för åtgärder som vidtas på nationell nivå för att intensifiera Finlands arbete för mänskliga rättigheter. Detta åtagande återspeglar Finlands engagemang för att upprätthålla den högsta standarden för mänskliga rättigheter, betydelsen av vars och ens människovärde och rätten att inte bli diskriminerad.

För det första; Finland har åtagit sig att intensifiera övervakningen av att de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Ett samhälle som bygger på tillit och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper är grundat på det faktum att alla i Finland kan lita på att deras rättigheter och principerna om jämställdhet mellan könen, likhet inför lagen och likabehandling respekteras och att de kan förbättra sitt liv. I enlighet med regeringens meddelande av den 31 augusti 2023 till riksdagen om främjande av likabehandling, jämställdhet och ickediskriminering i det finländska samhället åtar sig regeringen att årligen se över de avgöranden, slutsatser och rekommendationer som Finland fått från internationella organ som bevakar de mänskliga rättigheterna och besluta om vilka åtgärder som behöver vidtas.

För det andra; det är av central betydelse för åtagandet att det skapas ett nytt verktyg för att systematiskt bevaka tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna. Detta sker genom att det inrättas en databas över de rekommendationer som lämnats av de FN-organ som bevakar konventionerna, av Europarådet och även av andra mekanismer för mänskliga rättigheter, inklusive FN:s allmänna ländergranskning Universal Periodic Review, angående uppfyllandet av Finlands förpliktelser när det gäller mänskliga rättigheter. På så sätt strävar Finland efter att säkerställa att dessa rekommendationer inte bara är väldoku-

menterade, utan också lättillgängliga för beslutsfattare, det civila samhället och allmänheten. Rekommendationsdatabasen stöder utvecklandet av riktlinjer och lagberedning och i synnerhet bedömningen av konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna. Dessutom skapar databasen ett kunskapsunderlag för utvärdering av lagstiftningen. Utrikesministeriet förvaltar rekommendationsdatabasen på sin webbplats, där databasen är tillgänglig för alla. Rekommendationerna går att söka med sökfunktioner specificerade enligt konventioner, mekanismer och organ som bevakar konventioner samt enligt nyckelord, både enligt tema och enligt befolkning och minoritetsgrupper.

För det tredje; i åtagandet ingår att regeringen under denna regeringsperiod tar i bruk indikatorer för grundläggande och mänskliga rättigheter. Utvecklingen av dessa indikatorer har inspirerats av det arbete som utförts av byrån för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter. Riksdagens grundlagsutskott har betonat hur viktigt det är att utveckla indikatorer som ger tillförlitlig information om olika trender i fråga om tillgodoseendet av grundläggande och mänskliga rättigheter. Indikatorerna blir ett nytt instrument för att övervaka de grundläggande och mänskliga rättigheterna på både kort och lång sikt. Indikatorerna kommer att vara viktiga verktyg för att mäta framsteg och upptäcka områden där tillgodoseendet av rättigheter i människors vardag behöver förbättras. De kommer att ge ett klart och evidensbaserat ramverk för regeringens beslut och riktlinjer i fråga om de mänskliga rättigheterna och säkerställa att åtgärderna är kunskapsbaserade, effektiva och riktade.

För det fjärde; under denna regeringsperiod bereder regeringen Finlands fjärde nationella handlingsplan för grundläggande och mänskliga rättigheter. Enligt riksdagens grundlagsutskott är det nödvändigt att utarbeta en nationell handlingsplan för grundläggande och mänskliga rättigheter för varje regeringsperiod, för att tillgodoseendet av de grundläggande och mänskliga rättigheterna ska kunna främjas systematiskt. Målet med den nationella handlingsplanen är att myndigheternas skyldigheter enligt 22 § i Finlands grundlag att se till att de grundläggande och mänskliga rättigheterna tillgodoses ska omsättas i praktiken. Med tanke på kontinuiteten anser regeringen att det är viktigt att den fjärde nationella handlingsplanen för grundläggande och mänskliga rättigheter godkänns. De tre föregående handlingsplanerna kommer att beaktas när den fjärde handlingsplanen utarbetas.

För det femte, och viktigast av allt; regeringen erkänner den viktiga roll som det civila samhället spelar med tanke på arbetet med att främja och skydda mänskliga rättigheter. Regeringens fasta föresats som en del av detta åtagande är att det civila samhället inte endast ska höras, utan också göras delaktigt när riktlinjerna för de mänskliga rättigheterna utvecklas och sätts i kraft. Målet med detta samarbetsinriktade arbetssätt är att skapa en mera inkluderande process som ökar delaktigheten och där en mångfald av röster hörs och beaktas. I detta avseende har regeringen beslutat följande:

- Regeringen utser Delegationen för internationella frågor om mänskliga rättigheter för perioden 2024–2027. Delegationen består av företrädare för alla riksdagsgrupper, en företrädare för Sametinget och företrädare för olika civilsamhällesorganisationer som arbetar med mänskliga rättigheter. Delegationen har i uppdrag att bevaka olika frågor som rör de mänskliga rättigheterna. Delegationen kan ge utlåtanden i relaterade frågor som är av väsentlig betydelse.
- Regeringen fortsätter att ordna höranden av det civila samhället angående Finlands medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter 2022–2024 och föra en dialog om genomförandet av Finlands förpliktelser och åtaganden som gäller de mänskliga rättigheterna genom att bjuda in det civila samhället att ge sina synpunkter.
- Regeringen bereder en strategi för civilsamhällesorganisationerna och en genomförandeplan för strategin under denna regeringsperiod. Ett av målen med strategin är att förbättra samverkan mellan myndigheterna och det civila samhället.
- Regeringen ökar öppenheten och transparensen i lagberedningen genom att göra övervakningen av hela processen öppnare. Anvisningarna för hörande under lagberedning förnyas 2024.